

בתי המשפט

ה"ע 612/05	בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים	
13/11/2005	לפני אב בית הדין, כב' השופטת מ' שידלובסקי-אור	

בעניין:

הממונה על הגבלים עסקיים

ע"י ב"כ עו"ד ש' גפני, מרשות ההגבלים העסקיים

המבקש

נ ג ד

החברה המרכזית ליצור משקאות קלים בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד ב' רוטנברג וב' גולן

המשיבה

צו

1. עניינה של הבקשה שלפני, אישור צו מוסכם, מכוח הסמכות הקבועה בסעיף 50 ב' לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"). ביסוד הצו עומדת ההסכמה בין הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה"), ובין החברה המרכזית ליצור משקאות קלים בע"מ (להלן: "המשיבה"), אשר גובשה חלף נקיטת הליכי אכיפה מכוח החוק נגד האחרונה.

הרקע לצו

2. המשיבה הוכרזה כבעלת מונופולין בשוק המשקאות המוגזים בטעם קולה (הכרזת הממונה מיום 8.4.98), ואף הושתו עליה הוראות לפי סעיף 30 לחוק. ביום 28.5.00, אישר הממונה, בתנאים, מיזוג בין המשיבה ובין חברת נביעות טבע הגליל

בע"מ (להלן: "נביעות"), לאחריו החלה המשיבה בהפצת בקבוקי מים מינרלים של "נביעות" וחדלה מהפצת בקבוקי מים מינרלים של חברת מי עדן בע"מ (להלן: "מי עדן"), אותם הפיצה קודם לכן.

3. על-פי האמור בבקשתו של הממונה, מחקירת רשות ההגבלים העסקיים עלה, כי שני עובדים של המשיבה הפרו לכאורה במספר מקרים את הוראות החוק, בכך שהתנו את אספקת מוצריה, לרבות המוצר שבמונופולין, ואת תנאי אספקתם, ברכישת מים מינרלים מתוצרת "נביעות" ובהימנעות מרכישת מים מינרלים מתוצרת "מי עדן". העובד האחד שימש בתפקיד מקדם מכירות, והעובד השני שימש בתפקיד מנהל זוט.

4. המשיבה טענה בתגובתה לבקשה, כי בנסיבות העניין אין בהתנהגות שני העובדים להכתימה בהפרת דיני ההגבלים העסקיים, זאת, לאור העובדה שעובדים אלו מילאו תפקידים זוטרים ופעלו בניגוד להנחיות ומדיניות הדרג הניהולי. בנוסף טוענת המשיבה, כי מקרים אלו הם בבחינת "זוטי דברים", שכן הם אירעו בארבע נקודות מכירה בלבד, לעומת אלפי נקודות המכירה להן היא מספקת את מוצריה.

על-פי סעיף 50ב(א), מתן צו מוסכם "יכול שיהא בלא הודאה בחבות בנוגע לתקופה שקדמה למועד נתינתו", וכך אמנם הוסכם בין הצדדים. לנוכח זאת, אין מקום בגדרה של בקשה זו לנקוט עמדה ביחס לאחריותה של המשיבה להפרת דיני ההגבלים העסקיים על-ידי עובדיה. עם זאת, ומבלי שהדבר יהווה הכרעה כזו או אחרת, לצורך בקשה זו אצא מנקודת הנחה שיש ממש בטענות הממונה, הן מהבחינה העובדתית והן מהבחינה המשפטית (ראו ה"ע (י-ם) 28/01 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' בני משה קרסו מפיצוי מכוניות בע"מ ואח', דינים מחוזי, כרך לה(1) 287, סעיף 10 לצו; ב"ש (י-ם) 7020/04 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' טלרד נטוורקס בע"מ ואח', תק-מח 2004(4) 2746, 2749).

הוראות הצו המוסכם

5. ההסכמה בין הממונה ובין המשיבה גובשה בעקבות ממצאי החקירה האמורה, חלף נקיטה באמצעי אכיפה, וכאמור, מבלי שיש במתן הצו המוסכם משום הודאה מצד המשיבה, או מצד כל נושא משרה בה, בדבר חבות על-פי החוק או הפרת הוראותיו בנוגע לתקופה שקדמה לו. עיקרו של הצו המוסכם, הוא התחייבותה של המשיבה שלא

לנקוט בצעדים נגד לקוחות המסרבים לרכוש אחד ממוצריה או המביעים עניין ברכישת מוצר שאינו מיוצר או משווק על-ידה, במטרה למנוע רכישה כאמור או על-מנת להרתיע את אותם לקוחות מלממש את רצונם.

בכלל זאת מתחייבת המשיבה שלא לבטל או להפחית את שיעור ההנחות (למעט הפחתה על-פי מדרג ההנחות הכמותי כללי של המשיבה, אשר נקבע מראש לכלל לקוחותיה), וכן לא להרע את תנאי האספקה האחרים, או לאיים באחד מאלו; לא להוציא מקרר מעסקו של הלקוח, או לאיים בהוצאתו, אלא אם היקף המוצרים שנרכש על-ידי אותו לקוח קטן מכמות מינימום סבירה, שהוגדרה על-ידי המשיבה ככמות המינימום שמזכה בקבלת מקרר ומיושמת בפועל לגבי כלל הלקוחות; לא להוסיף הנחות או לשפר את תנאי הסחר, כנגד התחייבות הלקוח שלא לקנות מוצר שאינו משווק על-ידי המשיבה, או להפחית משמעותית את קנייתו; להפסיק לספק את מוצרי החברה מלבד המוצר אותו ביקש לקוח שלא לרכוש או לחדול מרכישתו, או לאיים בהפסקת אספקה.

6. לשם הבטחת קיום הוראות הצו, מתחייבת המשיבה, ובנוסף מתחייבים אישית מנהליה, לנקוט בכל האמצעים הדרושים, על-מנת שכלל עובדיה ושלוחיה העוסקים או הקשורים בנושא הצו, לרבות אנשי שיווק ומכירות ודרגי השטח, יקיימו את הוראות הצו. כמו-כן נקבע, כי המשיבה תשלם לאוצר המדינה, סך של 500,000 ש"ח.

הערות הציבור

7. הממונה פרסם הודעה בדבר כוונתו להגיש את הצו המוסכם נשוא הבקשה לאישורו של בית-הדין, כנדרש בסעיף 50ב(ד)(1) לחוק. עד מועד הגשת הבקשה התקבלה הערה אחת מן הציבור, לפיה יש להוסיף שני תיקונים לצו המוסכם. התיקון הראשון הוא הוספת שמות מותגי הבירה הנוספים שמשווקים על-ידי המשיבה, מעבר לאלו שמופיעים בהגדרת "מוצרי החברה" בסעיף א' לצו, הוא סעיף ההגדרות. התיקון השני הוא הוספת התחייבות, לפיה המשיבה לא תפעל ל"הפסקת ו/או מניעת הספקת מוצרים אחרים המשווקים או מיוצרים על-ידי

החברה, מלבד המוצר ו/או המוצרים אותם ביקש הלקוח שלא לרכוש ו/או להפסיק ולרכוש או איום בהפסקת ו/או מניעת הספקתם לעסקו של הלקוח."

הכרעה

8. לאחר בחינת הבקשה, בה פורטו שיקולי הממונה בגיבוש הצו וכן ההערה שהתקבלה מן הציבור ותגובת הממונה לה, הגעתי למסקנה, כי יש לאשר את הצו.

9. מצאתי, כי מטרותיו של הצו שהוגש לאישור הנן מטרות ראויות, העולות בקנה אחד עם מטרות החוק, ובמקרה זה קידום התחרות על-ידי מניעת ניצול לרעה של מעמד המשיבה בשוק המשקאות המוגזים בטעם קולה, בו היא הוכרזה כבעלת מונופולין, בשיווק בקבוקי מים מינרלים של "נביעות". הצו המוסכם קובע נורמה ברורה לפעילותה של המשיבה, במיוחד בדרגי השטח אשר הסתמנו כבעייתיים, ויש בצו זה כדי לשרת את המטרה האמורה באופן היעיל ביותר.

10. שיקולי הממונה בגיבוש צו מוסכם חלף נקיטה בדרכי האכיפה העומדות לרשותו מכוח החוק, מקובלים עלי לאור נסיבות העניין. כפי שציין הממונה בבקשתו, החקירה בעניינה של המשיבה העלתה כי ההנחיות שניתנו על-ידי הדרג הניהולי במשיבה היו לנהוג כמתחייב על-פי החוק וההוראות שניתנו לפיו, וכי הסטייה מהנחיות אלו במקרים נשוא החקירה נעשתה על-ידי דרגים נמוכים יחסית, אשר פעלו בניגוד למדיניות הדרג הניהולי. ועוד. המקרים בהם נמצאו הפרות לכאורה של החוק הנם מועטים ונקודתיים, כאשר בחלק מהם לא הייתה תוצאה להתנהגות עובדי המשיבה. לאור זאת נראה, כי קביעת כללי אכיפה ברורים במסגרתו של צו מוסכם וכן תשלום לאוצר המדינה, חלף הליכי אכיפה, אשר מחייבים ניהול התדיינות משפטית והוצאת משאבים, הנה פתרון יעיל יותר, העולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי באכיפת הוראות חוק ההגבלים העסקיים.

11. אשר לתיקון הראשון שצוין בהערה שהתקבלה מן הציבור, כדעת הממונה אף אני סבורה, כי הגדרת "מוצרי החברה" אינה הגדרה ממצה, והיא כוללת גם מותגים נוספים המשווקים על-ידי המשיבה ושאינם מפורטים בצו. לאור זאת, התיקון בדבר הוספת מותגי בירה נוספים שמשווקים על-ידי המשיבה אינו נדרש.

אשר לתיקון השני שצוין בהערה, תיקון זה קיבל מענה בתוספת המופיעה בסעיף 1.4 לצו, עליה הסכימו הממונה והמשיבה, לפיה המשיבה מתחייבת שלא לפעול ל"הפסקת אספקת מוצרי החברה מלבד המוצר אותו ביקש הלקוח שלא לרכוש או לחדול לרכוש או איום לעשות כן."

12. לאור האמור לעיל, אני נעתרת לבקשה ונותנת תוקף של צו לנוסח הצו המוסכם אשר צורף לבקשה וסומן באות א'.

ניתן היום, י"א בחשון תשס"ו (13 בנובמבר 2005), בהעדר הצדדים.
המזכירות תמציא העתק צו זה לב"כ הצדדים.

מיכאלה שידלובסקי-אור, שופטת
אב בית הדין